

MEHMONXONALARNING TURLARI VA TASNIFI

Jumayeva Shoxista Ergash qizi

Termiz davlat muhandislik va agrotexnologiyalar universiteti o`qituvchisi

Tel raqami: +99897-808-06-60

Boboqulov Temur Ro`zi o`g`li

Termiz davlat muhandislik va agrotexnologiyalar universiteti o`qituvchisi

Tel raqami: +99899-056-32-94

Annotatsiya (o'zbek tilida). Ushbu maqolada mehmonxona xo'jaligining mohiyati, mehmonxonalarning asosiy turlari va ularning tasnifi ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Mehmonxonalarni xizmat ko'rsatish darajasi, joylashuvi, funksional vazifasi, sig'imi va egalik shakliga ko'ra tasniflash mezonlari yoritilgan. Shuningdek, zamonaviy mehmonxona xo'jaligida raqamli texnologiyalar, ekologik yondashuv va xizmatlar sifatini oshirishga qaratilgan rivojlanish yo'nalishlari ko'rib chiqilgan. Maqola turizm va mehmonxona sohasi mutaxassislari hamda talabalari uchun mo'ljallangan.

Annotation (in English). This article analyzes the essence of the hotel industry, the main types of hotels, and their classification from a scientific perspective. The criteria for classifying hotels according to service level, location, functional purpose, capacity, and ownership are discussed. In addition, modern trends in the hotel industry, including digital technologies, eco-friendly approaches, and service quality improvement, are examined. The article is intended for specialists and students in the fields of tourism and hospitality management.

Аннотация (на русском языке). В статье с научной точки зрения рассмотрены сущность гостиничного хозяйства, основные виды гостиниц и их классификация. Освещены критерии классификации гостиниц по уровню обслуживания, расположению, функциональному назначению, вместимости и форме собственности. Также проанализированы современные направления

развития гостиничного хозяйства, включая цифровые технологии, экологический подход и повышение качества услуг. Статья предназначена для специалистов и студентов в сфере туризма и гостиничного бизнеса.

Kalit soʻzlar: Mehmonxona, mehmonxona turlari, tasnif, turizm, xizmat koʻrsatish darajasi, yulduzli tizim, mehmonxona xoʻjaligi.

KIRISH

Turizm sohasining jadal rivojlanishi mehmonxona xoʻjaligining ahamiyatini yanada oshirmoqda. Mehmonxonalar nafaqat vaqtincha yashash joyi, balki dam olish, xizmat koʻrsatish va madaniy almashinuv markazi sifatida ham

muhim oʻrin egallaydi. Zamonaviy sharoitda mehmonxona xizmatlariga boʻlgan talablar xilma-xil boʻlib, bu ularning turlari va tasnifini ilmiy asosda oʻrganishni talab etadi.

Mehmonxonalarning toʻgʻri tasniflanishi turizm infratuzilmasini rejalashtirish, investitsiya loyihalarini ishlab chiqish va xizmatlar sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada mehmonxonalarning asosiy turlari, ularning tasnif mezonlari hamda zamonaviy mehmonxona xoʻjaligidagi oʻrni yoritiladi.

MEHMONXONALAR TASNIFINING ASOSIY MEZONLARI

Mehmonxonalar bir nechta mezonlar asosida tasniflanadi. Asosiy mezonlar quyidagilardan iborat:

- xizmat koʻrsatish darajasi;
- joylashuv hududi;
- funksional vazifasi;

yashash muddati;

hajmi va sig'imi;

egalik shakli.

Ushbu mezonlar mehmonxonalarning turini aniqlash va ularning bozordagi o'rnini belgilashga xizmat qiladi.

XIZMAT DARAJASIGA KO'RA MEHMONXONALAR

Xizmat ko'rsatish darajasiga ko'ra mehmonxonalar yulduzli tizim asosida baholanadi:

1 yulduzli mehmonxonalar – minimal qulayliklarga ega, arzon narxli;

2 yulduzli mehmonxonalar – asosiy xizmatlar ko'rsatiladi;

3 yulduzli mehmonxonalar – qulaylik va xizmatlar o'rtacha darajada;

4 yulduzli mehmonxonalar – yuqori sifatli xizmatlar, keng infratuzilma;

5 yulduzli mehmonxonalar – eng yuqori darajadagi qulaylik, hashamat va servis.

Bu tasnif turistlarga mehmonxona tanlashda qulaylik yaratadi.

JOYLASHUVIGA KO'RA MEHMONXONALAR

Joylashuviga qarab mehmonxonalar quyidagi turlarga bo'linadi:

shahar mehmonxonalari – ishbilarmonlar va sayyohlar uchun qulay;

kurort mehmonxonalari – dam olish va sog'lomlashtirishga yo'naltirilgan;

yo'l bo'yidagi mehmonxonalar (motel) – qisqa muddatli tunash uchun;

aeroport mehmonxonalari – tranzit yo'lovchilar uchun;

tog' va qishki sport mehmonxonalari – dam olish va sportga mo'ljallangan.

FUNKSIONAL VAZIFASIGA KO'RA MEHMONXONALAR

Mehmonxonalar funksional vazifasiga qarab quyidagilarga ajratiladi:

biznes-mehmonxonalar – konferensiya va uchrashuvlar uchun;

dam olish mehmonxonalari – hordiq chiqarishga mo'ljallangan;

sog'lomlashtirish mehmonxonalari – sanatoriy va spa xizmatlari bilan;

apart-mehmonxonalar – uzoq muddat yashash uchun qulay;

hostellar – arzon va umumiy yashash xonalari bilan.

HAJMI VA SIG'IMIGA KO'RA MEHMONXONALAR

Mehmonxonalar sig'imiga qarab quyidagicha tasniflanadi:

kichik mehmonxonalar (50 xonagacha);

o'rta mehmonxonalar (50–150 xona);

yirik mehmonxonalar (150 xonadan ortiq).

Sig'im mehmonxonaning boshqaruv tizimi va xizmat ko'rsatish uslubiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

EGALIK SHAKLIGA KO'RA MEHMONXONALAR

Egalik shakliga qarab mehmonxonalar:

davlat mehmonxonalari;

xususiy mehmonxonalar;

xalqaro mehmonxona tarmoqlari;

oilaviy mehmonxonalar.

Bugungi kunda xalqaro brendlar (Hilton, Marriott, Hyatt) keng tarqalgan.

ZAMONAVIY MEHMONXONALARDA RIVOJLANISH

YO'NALISHLARI

Hozirgi kunda mehmonxona xo'jaligida quyidagi yo'nalishlar ustuvor hisoblanadi:

raqamli texnologiyalar (online bron qilish, smart-xonalar);

ekologik mehmonxonalar (eco-hotel);

individual xizmatlarga yo'naltirilgan butik-mehmonxonalar;

universal xizmat ko'rsatish tizimlari.

Bu yo'nalishlar mehmonxona xizmatlari sifatini oshirishga xizmat qiladi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, mehmonxonalarning turlari va tasnifi turizm sohasining samarali rivojlanishini ta'minlaydi. To'g'ri tasnif mehmonxona xizmatlarining sifatini oshiradi, mijozlar ehtiyojini qondiradi va iqtisodiy samaradorlikni ta'minlaydi. Zamonaviy mehmonxona xo'jaligida innovatsion yondashuvlar va ekologik talablarga moslashuv muhim ahamiyat kasb etmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Жураев, С., & Беккамов, М. (2022). КЛАССИФИКАЦИЯ ВИСЯЧИХ МЕТАЛЛИЧЕСКИХ КОНСТРУКЦИЙ (ТРОСОВЫХ И МЕМБРАННЫХ) ПОКРЫТИЙ. O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 2(14), 997-1002.
2. Жураев, С., & Сатторов, К. (2023). Расчет Тросовых Висячих Покровов В Пк Лира. Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities, 16, 119-123.
3. Жўраев, С. ИМОРАТЛАРИНИНГ (2023). АЛИШЕР АРХИТЕКТУРАСИ. НАВОИЙ ДАВРИ O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 2(16), 142-146.
4. Turayev, S., & Sanjar, J. (2023). ZILZILA VAQTIDA BINO VA ZAMIN GRUNTLARINING O'ZARO TA'SIRI. Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities, 11(2), 410-414.
5. Sanjar, J. (2023). DEVELOPMENT OF CULTURE AND ENTERTAINMENT PARKS. American Journal of Pedagogical and Educational Research, 9, 49-52.
6. Жураев, С., & Тураев, Ш. (2023). ДВУХПОЯСНЫЕ ПРЕДВАРИТЕЛЬНО НАПРЯЖЕННЫЕ СИСТЕМЫ. ИОДКОР О'QITUVCHI, 3(29), 77-81.
7. Жураев, С., & Сатторов, К. (2023). ТЕРМИНОЛОГИЯ И КЛАССИФИКАЦИЯ ВИСЯЧИХ И ВАНТОВЫХ МОСТОВ. Innovations in Technology and Science Education, 2(9), 197-206.

8. Хурсандов, Э. Ў. (2024). ЭГИЛУВЧИ ЭЛЕМЕНТЛАРНИ ҲИСОБЛАШ ВА УЛАРНИНГ АФЗАЛЛИКАРИ. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 47(5), 73-76.

9. Mamatmurod ogli J. S. et al. QURILISH BOSH PLANI, MATERIAL VA KONSTRUKSIYALARNI OMBORLARGA JOYLASHTIRISH //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – Т. 47. – №. 5. – С. 66-72.

10. Mamatmurod ogli J.S. et al. ASOS, PODEVORLAR VA ORAYOPMALARNI KUCHAYTIRISH VA ULARNING MONTAJ SAMARADORLIGINI OSHIRISH //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – Т. 47. – №. 5. – С. 54-59.